

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครูประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ความการรับรู้อของตนเอง

นางสาวพรศรี หานิชวงศ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-916-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014338

ETHICAL PERFORMANCE OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY
EDUCATION COMMISSION AS PERCEIVED BY THEMSELVES

Miss Pornsri Panichawongse

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-916-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปฏิบัติความจรรยาบรรณของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามการรับรู้ของตนเอง

โดย

นางสาวพรศรี หานิชวงศ์

ภาควิชา

ประถมศึกษา

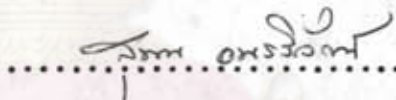
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์นิรมล สวัสดิบุตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์สุนน อมรวิวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์นิรมล สวัสดิบุตร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์รุจิระ สุวรรณโพลย์)

พริศร์ พานิชวงศ์ : การปฏิบัติตามจรรยาบรรณของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตามการรับรู้ของตนเอง (ETHICAL PERFORMANCE
OF ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION AS PERCEIVED BY
THEMSELVES) อ.ที่ปรึกษา : รศ. นิรมล สวัสดิ์บุตร, 166 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามจรรยาบรรณและสาเหตุของการไม่ปฏิบัติตาม
จรรยาบรรณของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติตามการรับรู้ของตนเอง

ผลการวิจัย 1) จรรยาบรรณที่ครูรับรู้ว่าเป็นตนเองปฏิบัติในระดับมากมี 9 ข้อ คือ การเสียเวลาไปกับการ
ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การยึดมั่นในคำสอนที่ตนนับถือ ไม่ลบล้างผู้อื่น
คำสอนอื่น การตั้งใจสั่งสอนศิษย์และปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เกิดผลดีด้วยความเอาใจใส่ อุทิศเวลาของตนให้
แก่ศิษย์ ไม่ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่การงาน การปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมอันดีงามของสถาน
ศึกษาและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบแบบแผน
การถ่ายทอดความรู้โดยไม่บิดเบือนและปิดบังอำพราง การไม่นำผลงานของผู้อื่นมาแอบอ้างเป็นผลงานของ
ตน การไม่ใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว การประพฤติตนสุภาพเรียบร้อยเป็นแบบอย่างที่ดี
แก่ศิษย์ รักษาความลับของศิษย์ ของผู้ร่วมงานและของสถานศึกษา และการรักษาความสามัคคีระหว่างครู
ตลอดจนช่วยเหลือกันในหน้าที่การงาน 2) พฤติกรรมที่ครูรับรู้ว่าเป็นตนเองปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2 อันดับ
แรก ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้โดยไม่ปิดบังอำพราง และการปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งใน
หน้าที่การงานโดยชอบด้วยกฎหมาย และพฤติกรรมที่ครูรับรู้ว่าเป็นตนเองปฏิบัติไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณในระดับมากที่สุด
2 อันดับแรก คือ การเล่นแร่ และ การเกี่ยวข้องกับสุราและกาม (ซึ่งเท่ากับ) การลงเวลาปฏิบัติงาน
ไม่ตรงตามความเป็นจริง 3) สาเหตุของการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจ
ผิด ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดขวัญและกำลังใจ ความบกพร่องของผู้บังคับบัญชาและของครูเอง
ปริมาณงานมากเกินไป โอกาสเปิดช่องล่อใจ คำเป็นและคำใจต้องทำ จงใจกระทำผิด และไม่มี
โอกาสได้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณบางข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ ..... พริศร์ พานิชวงศ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... นิรมล สวัสดิ์บุตร

PORNRI PANICHAWONGSE : ETHICAL PERFORMANCE OF ELEMENTARY SCHOOL
TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL
PRIMARY EDUCATION COMMISSION AS PERCEIVED BY THEMSELVES.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. NIRAMOL SAVASDIBUTR, 166 PP.

The purpose of this research was to study ethical performance and reasons in not performing ethically of elementary school teachers under the jurisdiction of the office of the National Primary Education Commission as perceived by themselves.

Findings : 1) The teachers perceived themselves as performing at a high level on 9 code of ethics : having good faith in democratic system of government with the king as head of state; having firm belief in one's religion, not insulting other religions; teaching and performing duties attentively, devoting one's time to students and not neglecting duties; following school regulations and fine traditions, adhering to superiors' lawful orders; generously disseminating knowledge; refraining from academic plagiarism; not using authority for personal benefits; behaving politely to set good example for students, keeping secrets of students, colleagues and educational institution; keeping unity among teachers and assisting one another in working. 2) The two highest items that the teachers perceived themselves as performing ethically were : teaching without withholding knowledge, following superiors' lawful orders. The two highest items that the teachers perceived themselves as not performing ethically were : share playing, involving in underground lottery and (equally high) not truthfully signing working hours. 3) The teachers' reasons in not performing ethically were : lack of knowledge, misunderstanding, not being aware of the facts, lack of morale and encouragement, due to superiors' and own shortcomings, too much work, unable to resist temptation, acting out of necessity, doing wrong intentionally and having no opportunity to follow some code of ethics.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต ..... พรศรี นพโรบล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... น.ร. นพโรบล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ นิรมล สวัสดิ์นิมิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ อาจารย์ ประดับ นิลพิงงา อาจารย์ จรุง มิลินทร์ ดร. สุวัฏ ศิลปอนันต์ อาจารย์ คุณฉวี แก้วกำเนิด และ อาจารย์ นิรันดร์ บรรดาศักดิ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาตรวจแบบสอบถามและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากเพื่อนจำนวนมาก โดยเฉพาะนิสิตปริญญาโท ภาควิชาประถมศึกษา รุ่น B7, B8 และ B9 จึงขอขอบพระคุณและขอบคุณ ที่ เพื่อน และน้องทุกคนเป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณ คุณไพจิตร ไชยดีนิสากรณ์ คุณยุรวัฒน์ คล้ายมงคล คุณรัชณี ชูเกษียง ที่ได้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยด้วยดี และขอขอบคุณ คุณเทพา สำเร็จ ที่ช่วยติดต่อขอรับทุนวิจัยจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาในขณะที่ผู้วิจัยอยู่ต่างประเทศ ทำให้มีโอกาสได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยนี้เป็นจำนวนเงิน 5,000 บาท

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ซึ่งให้ทั้งกำลังใจ กำลังใจ กำลังสติปัญญา และกำลังทรัพย์ แก่ผู้วิจัยอย่างเพียบพร้อมและอบอุ่นยิ่งตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

พรศรี พาณิชวงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ตอนที่ 1 จรรยาบรรณ.....	10
ความหมายของจรรยาบรรณและจรรยาบรรณครู.....	10
ความสำคัญของจรรยาบรรณและจรรยาบรรณครู.....	12
ความเป็นมาของจรรยาบรรณครู.....	14
ตอนที่ 2 จรรยาบรรณกับวิชาชีพ.....	23
ความหมายและองค์ประกอบของวิชาชีพ.....	23
ลักษณะของวิชาชีพ.....	24
วิชาชีพครู.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ลักษณะและบทบาทของครู.....	26
ความสำคัญของครู.....	30
การควบคุมจรรยาบรรณวิชาชีพ.....	31
ตอนที่ 3 ผลการสัมมนาและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
การเลือกตัวอย่างประชากร.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	88
บรรณานุกรม.....	111
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.	117
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	118
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	120
ภาคผนวก ข.	121
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523.....	122
หนังสือเวียนและระเบียบที่ควรรู้.....	130
วินัยข้าราชการครู.....	138
ภาคผนวก ค.	142
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	143
รายชื่อจังหวัดแบ่งตามภาคภูมิศาสตร์ตาม เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	144

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	145
แบบสอบถาม.....	153
ประวัติผู้เขียน.....	166

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามสถานภาพ.....	54
2	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับพฤติกรรม ค่าน้ำที่การงานตามการรับรู้ของตนเอง.....	58
3	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับพฤติกรรม ค่านส่วนตัวตามการรับรู้ของตนเอง.....	61
4	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับพฤติกรรม ค่านสังคมตามการรับรู้ของตนเอง.....	63
5	ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ครูปฏิบัติมากที่สุดทั้งค่าน้ำที่ การงาน ค่านส่วนตัว และค่านสังคม เรียงตามลำดับ.....	65
6	จำนวน ร้อยละของความคิดเห็นของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับพฤติกรรมค่าน้ำที่การงาน ตามการรับรู้ของตนเองว่าไม่ได้ปฏิบัติและสาเหตุของการไม่ปฏิบัติ.....	69
7	จำนวน ร้อยละของความคิดเห็นของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับพฤติกรรมค่านส่วนตัว ตามการรับรู้ของตนเองว่าไม่ได้ปฏิบัติและสาเหตุของการไม่ปฏิบัติ.....	75
8	จำนวน ร้อยละของความคิดเห็นของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับพฤติกรรมค่านสังคม ตามการรับรู้ของตนเองว่าไม่ได้ปฏิบัติและสาเหตุของการไม่ปฏิบัติ.....	78